

Кафедра економічної кібернетики і математичного моделювання

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Д.В. Бабенко

« 30 » 06 2021 р.

Гарант освітньої програми

С.І. Павлюк

« 30 » 06 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Статистика

Галузь знань	24 – «Сфера обслуговування»
Спеціальність	242 – «Туризм»
Освітньо-професійна програма	Освітньо-професійна програма «Туризм» початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти
Освітній ступінь	«Молодший бакалавр»
Семестр	четвертий
Форма здобуття освіти	денна
Викладач	Клочан Ірина Володимирівна, доктор економічних наук, доцент, email: ivclochan@gmail.com

Розглянуто на засіданні кафедри економічної кібернетики і математичного моделювання
Протокол № 11 від «03» червня 2021 року
Завідувач кафедри

В.П. Клочан

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту
Протокол № 10 від «15» червня 2021 року
Голова науково-методичної комісії

Г.В. Коваленко

Схвалено на засіданні вченої ради факультету менеджменту
Протокол № 11 від «30» червня 2021 року
Голова вченої ради

О.В. Шибаніна

<p>1. Призначення навчальної дисципліни</p>	<p>Статистика – це галузь діяльності з виробництва та розповсюдження особливої продукції – масових (статистичних) показників. Статистика потрібна усім професіоналам. На сьогодні статистика туризму охоплює величезне коло питань. Статистичні дослідження проводять для того, щоб виявити, як туризм впливає на економіку країни, на платіжний баланс, а також для виявлення основних напрямків та тенденцій розвитку туризму для планування його матеріально-технічної бази, проведення маркетингових досліджень та просування продукту до потенційних споживачів.</p> <p>За кожним із перелічених напрямків статистичного дослідження стоїть конкретний користувач інформації. Це уряди, національні туристські адміністрації та підприємства – виробники туристських товарів і послуг. У процесі роботи вони всі потребують нової інформації про туризм та визначають її зміст, обсяг, форми та періодичність надходження.</p> <p>Запропонований курс має озброїти користувачів інформації знанням методології статистики, розумінням методів аналізу, що можуть бути використані для кількісної оцінки явищ у сфері туризму.</p>
<p>2. Мета навчальної дисципліни</p>	<p>Метою курсу є засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних основ дисципліни «Статистика» для організації практичної діяльності на підприємствах, в організаціях та установах туристичного господарства; набуття здобувачами вищої освіти практичних навичок у використанні статистичних методів, моделей і статистичних показників в аналізі економічних, соціальних, науково-технічних та екологічних процесів, що впливають на ефективність туристичного бізнесу (включаючи економіко-статистичний аналіз економічної та соціальної кон'юнктури); засвоєння здобувачами вищої освіти найважливіших ідей та досягнень вітчизняних та закордонних дослідників і практиків з проблематики дисципліни.</p>
<p>3. Компетентності</p>	<p>Інтегральна компетентність</p> <p>ІК. Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів системи наук, які формують туризмознавство, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.</p> <p>Загальні компетентності</p> <p>ЗК 7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>Фахові компетентності</p> <p>ФК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.</p> <p>ФК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ФК 10. Здатність здійснювати моніторинг та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.</p>
<p>4. Програмні результати навчання</p>	<p>ПР 2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.</p> <p>ПР 5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.</p>

5. Опис навчальної дисципліни	Всього годин/кредитів за навчальним планом, з них: - лекції - практичні заняття - самостійна робота	90 год. / 3.0 кред. 28 год. / 0.9 кред. 28 год. / 0.9 кред. 34 год. / 1,2 кред.	
Календарний план *			
№ з/п	Найменування тем	Розподіл навчального часу, годин	
		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 33%; text-align: center;">лз</td> <td style="width: 33%; text-align: center;">пз</td> <td style="width: 33%; text-align: center;">сам. робота</td> </tr> </table>	лз
лз	пз	сам. робота	
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Предмет і метод статистики. Система статистичних показників стану та розвитку соціально-економічних явищ			
1.	Методологічні засади статистики. Організація статистики в Україні	2 - 2	
2.	Статистичне спостереження	- - 2	
3.	Зведення та групування статистичних даних. Статистичні таблиці	2 2 2	
4.	Абсолютні та відносні величини	1 2 2	
5.	Середні величини	1 2 2	
6.	Ряди розподілу та їх аналіз	2 2 2	
7.	Аналіз тенденцій розвитку	4 4 4	
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. Методи вивчення взаємозв'язку			
8.	Індексний метод аналізу	2 2 2	
9.	Вибіркове спостереження	2 2 2	
10.	Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків	4 4 4	
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3. Статистика туризму			
11.	Індексні моделі в статистиці колективних засобів розмішування	2 2 2	
12.	Статистика туристських потоків.	2 2 2	
13.	Аналіз інтенсивності розвитку та сезонності в туризмі	2 2 2	
14.	Статистика туристських витрат і туристського споживання	2 2 4	
Всього годин по навчальній дисципліні		28 28 34	
* Примітка. Проведення видів занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу			
6. Порядок та критерії оцінювання	<p>Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Миколаївському національному аграрному університеті. Положення про порядок оцінювання здобувачів вищої освіти у Миколаївському національному аграрному університеті.</p> <p>Оцінювання поточної навчальної діяльності. Оцінювання знань здобувачів вищої освіти під час практичних занять та виконання індивідуальних завдань з дисципліни «Статистика» проводиться за такими критеріями: систематичність роботи на лекційних та практичних заняттях, рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, активність при обговоренні питань, результати виконання і захисту практичних робіт та інше. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності є стандартизованими: тестування, виконання контрольних робіт, індивідуальних робіт, підготовка докладів з обраної тематики і включають контроль теоретичної і практичної підготовки.</p> <p>Оцінювання індивідуальних завдань здобувачів вищої освіти. Бали за індивідуальні завдання нараховуються здобувачеві лише при успішному їх виконанні та захисті. Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань залежить від їх об'єму та значимості. Вони</p>		

додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Самостійна робота здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому контролі.

Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Статистика» здійснюється шляхом складання заліку через розв'язування розрахунково-аналітичних та ситуаційних завдань. До заліку допускається здобувач вищої освіти, який виконав всі представлені завдання. Для можливості отримання необхідної кількості балів розроблено індивідуальні завдання по кожній з тем дисципліни в системі дистанційного навчання MOODLE.

Творча робота здобувача оцінюється кафедрою економічної кібернетики і математичного моделювання і включає участь в науково-дослідній роботі – до 10 балів; виступи в наукових гуртках і конференціях – до 10 балів.

Рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни

№ п/п	Форма контролю	Контроль протягом семестру	Максимальна / мінімальна кількість балів
Змістовний модуль 1. Предмет і метод статистики. Система статистичних показників стану та розвитку соціально-економічних явищ			
1	Контрольні роботи: 1. Абсолютні та відносні величини 2. Середні величини	2	10 / 6
2	Тестування: 1. Методологічні засади статистики. Організація статистики в Україні. Статистичне спостереження	1	5 / 3
3	Захист практичних робіт: 1. Зведення та групування статистичних даних. Статистичні таблиці 2. Ряди розподілу та їх аналіз	2	6 / 4
4	Самостійна робота	4	12 / 8
5	Індивідуальна розрахункова робота «Аналіз тенденцій розвитку»	1	10 / 7
Разом по змістовному модулю 1		x	53 / 28
Змістовний модуль 2. Методи вивчення взаємозв'язку			
1	Контрольні роботи: 1. Індексний метод аналізу	1	5 / 3
2	Захист практичних робіт: 1. Вибіркове спостереження	1	3 / 2
3	Самостійна робота	2	6 / 4
4	Індивідуальна розрахункова робота «Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків»	1	10 / 7
Разом по змістовному модулю 2		x	24 / 16
Змістовний модуль 3. Статистика готельно-ресторанних послуг			
1	Контрольні роботи: 1. Індексні моделі в статистиці колективних засобів розміщування	1	5 / 3

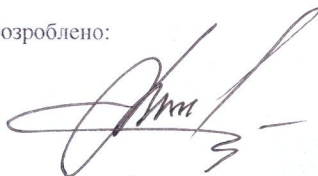
2	Захист практичних робіт: 1. Статистика туристських потоків 2. Аналіз інтенсивності розвитку та сезонності в туризмі	2	6 / 4
3	Самостійна робота	1	3 / 2
4	Індивідуальна розрахункова робота «Статистика туристських витрат і туристського споживання»	1	10 / 8
Разом по змістовному модулю 3			23 / 16
Усього (балів)		x	100 / 60
Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти, та шкала оцінювання – залік			
Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	зараховано	
82-89	B		
75-81	C		
64-74	D		
60-63	E		
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання	
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	
7. Політика курсу	<p>Політика курсу визначається системою вимог, які викладач пред'являє до здобувача вищої освіти при вивченні дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності.</p> <p>Дотримуватися етики поведінки, яка прописана у Кодексі академічної доброчесності у Миколаївському національному аграрному університеті. Пропущені заняття відпрацьовувати відповідно затвердженого графіку консультацій. Академічна недоброчесність є несумісними з принципами викладання курсу, з чим здобувачі вищої освіти ознайомлюються під час першого заняття. Додаткові вимоги формулюються викладачем враховуючи специфіку навчальної дисципліни.</p> <p>Основні принципи проведення занять:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відкритість до нових та неординарних ідей, толерантність, доброзичлива партнерська атмосфера взаєморозуміння та творчого розвитку; - усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін; - різні моделі роботи на заняттях, у тому числі робота над вирішенням завдань дає можливість здобувачам вищої освіти якнайширше розкрити свій власний потенціал, навчитись довіряти своїм партнерам, розвинути навички інтелектуальної роботи в команді; - курс передбачає інтенсивне використання мобільних технологій навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти та викладачеві спілкуватись один з одним у будь-який зручний для них час, а для здобувачів вищої освіти, які відсутні на заняттях, отримати необхідну навчальну інформацію та представити виконані завдання; - протягом усього курсу активно розвиваються автономні навички здобувачів вищої освіти, які можуть підготувати додаткову інформацію за темою, що не увійшла до переліку тем практичних занять змістових модулів та виступити з презентацією чи інформуванням додатково. 		
8. Інформаційні джерела	<p>Базова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Галасюк С.С., Нездоймінов С. Г. Організація готельного господарства : навчально-практичний посібник. Київ : ФОРМ Гуляєва В.М., 2019. 204 с. 2. Горкавий В.К. Статистика : підручник. 3-тє вид. перер. і доп. Київ : 		

- Алерта. 2020. 644 с.
3. Кущенко О.І. Статистика туризму : навч.-метод. посібник. Харків : ХНУ ім. В.Н. Казаріна, 2018. 79 с.
 4. Лугінін О.Є. Статистика підручник. 2-ге вид. перер. і доп. Київ : Центр учбової літератури. 2007. 608 с.
 5. Методологія статистичного забезпечення розвитку регіону : монографія / за заг. ред. проф. А.З. Підгорного. Одеса : Атлант, 2012. 303 с.
 6. Милашко О.Г. Статистика туризму : навч. посібник. Одеса : ОДЕУ, ротапінт, 2010. 168 с.
 7. Опря А.Т. Статистика (модульний варіант з програмованою формою контролю знань) : навч. посібник. Київ : ЦУЛ, 2012. 472 с.
 8. Оцінка туристично-рекреаційного потенціалу регіону : монографія. Герасименко В.Г., Бедрадіна Г.К., Галасюк С.С. та інші / за заг. ред. В.Г. Герасименко. Одеса : ОНЕУ, 2016. 262 с.
 9. Підгорний А.З., Милашко О.Г. Статистика туризму : навч. посібник. Одеса : ОНЕУ, ротапінт, 2014. 204 с.
 10. Підгорний А.З., Милашко О.Г. Міжнародна статистика : навч. посібник. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Одеса : ФОН Гуляєва В.М., 2018. 160 с.
 11. Самойлик К.Д. Статистика : опорний конспект лекцій. Миколаїв, 2004. 73 с.
 12. Статистика : підручник / С.С. Герасименко, А.В. Головач, А.М. Єріна та ін.; за наук. ред. С.С. Герасименка. Київ : КНЕУ, 2000. 460 с.
 13. Статистика : методичні рекомендації та завдання для практичних занять і самостійної роботи здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «молодший бакалавр» спеціальності 073 – «Менеджмент» денної форми навчання / уклад. : О.В. Шебаніна та ін. Миколаїв : МНАУ, 2021. 63 с.
- Допоміжна література**
14. Беркита К.Ф. Економічна статистика : навч. посібник. Київ : ВД Професіонал, 2004. 208 с.
 15. Бойко В.О., Ключник А.В., Півньова Л.В. Зміцнення конкурентоспроможності підприємств екологічного (зеленого) туризму. *Вісник Херсонського національного технічного університету*. 2020. №3. С. 213-222.
 16. Бондар Ю., Легінькова Н. Екотуризм як важлива складова стратегії сталого розвитку України. Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації в регіонах України». Збірник наукових праць. Кропивницький : ЛА НАУ, 2019. С. 338-346.
 17. Кравченко Л.І. Економічна статистика : навч. посібник. Львів : Новий Світ 2000, 2004. 364 с.
 18. Лугінін О.Є., Фомішин С.В. Статистика національної економіки та світового господарства : навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 502 с.
 19. Мазаракі А.А. Детермінанти розвитку туризму. Туризм XXI століття: глобальні виклики та цивілізаційні цінності : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. Київ: КНТЕУ, 2019. С.76-78.
 20. Рабійчук О. Аналіз статистичних даних – основа ефективного управління в сфері туризму. Досвід Львова. Львів : ЛКП «Центр розвитку туризму», 2017. 24 с.
 21. Романова А.А. Соціально-економічні особливості розвитку

	<p>туристичної індустрії в Чернігівській області. <i>Проблеми і перспективи економіки та управління: науковий журнал</i>. 2016. № 3. С. 96-102.</p> <p>Інформаційні ресурси</p> <p>22.Офіційний сайт Верховної Ради України : веб-сайт. URL : http://zakon.rada.gov.ua (дата звернення: 12.05.2021).</p> <p>23.Офіційний сайт Державної служби статистики України : веб-сайт. URL : http://ukrstat.gov.ua (дата звернення: 12.05.2021).</p> <p>24.Офіційний сайт Обласного управління статистики в Миколаївській області : веб-сайт. URL : http://mk.ukrstat.gov.ua (дата звернення: 12.05.2021).</p> <p>25.Офіційний сайт Міністерства економіки України : веб-сайт. URL : https://me.gov.ua (дата звернення: 12.05.2021).</p> <p>26.Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України : веб-сайт. URL : https://-minagro.gov.ua (дата звернення: 12.05.2021).</p> <p>Законодавчо-нормативні акти</p> <p>27.Методологічні положення зі статистики туризму : Наказ Державної служби статистики України від 23.12.2011 р. № 372. Дата оновлення 30.01.2019. № 39. URL http://www.ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2019/39/mp_turizm.pdf (дата звернення 10.06.2021).</p> <p>28. Про державну статистику : Закон України від 17.09.1992 р. № 2614-XII. Дата оновлення 19.04.2014. URL https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-12#Text (дата звернення 10.04.2021).</p>
<p>9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами</p>	<p>Набуття програмних результатів в умовах інклюзивної освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами у Миколаївському національному аграрному університеті із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності усіх здобувачів вищої освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувачів вищої освіти (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсним центром.</p> <p>Для навчання, професійної підготовки або перепідготовки осіб з особливими освітніми потребами застосовуються різні види та форми навчання, що враховують їхні потреби та індивідуальні можливості. В університеті є пандус, кнопка виклику, а також особа, яка безпосередньо забезпечує інтеграцію споживачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.</p>
<p>10. Доступ до матеріалів навчання</p>	<p>Необхідне навчально-методичне забезпечення курсу розміщено в друкованому та електронному вигляді в бібліотеці МНАУ у вільному доступі, а також на офіційному сайті МНАУ.</p> <p>Доступ до матеріалів навчання: https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=2773</p>

Силабус навчальної дисципліни розроблено:

д-р екон. наук, доцент

І.В. Ключан